

Staro

NATUUR EN
BUITENGEBIED

Quickscan natuur

Delflandplein te Amsterdam

Projectnummer P-20250466
Staro Natuur en Buitengebied

www.starobv.nl

Quickscan natuur

Delflandplein te Amsterdam

Januari 2026

Definitief

Projectnummer: P-20250466

Opdrachtgever: De Nijs Projectontwikkeling
Jeroen Koops

Uitgevoerd door: Staro Natuur en Buitengebied
Lodderdijk 38a
5421 XB Gemert
tel. 0492-450161
www.starobv.nl

Auteur: J. Michiels

Collegiale toets: J. van Hout

Onderzoek van Staro Natuur en Buitengebied voldoet aan de eisen die het bevoegd gezag stelt. Staro Natuur en Buitengebied is lid van het Netwerk Groene Bureaus. Het Netwerk werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte. Het Netwerk heeft een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk. Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd, conform de geldende wet- en regelgeving ten aanzien van flora en fauna. Desondanks zal nooit een 100% volledig beeld van de aanwezige flora en fauna gegeven kunnen worden. Natuur is dynamisch, situaties kunnen veranderen.

© Staro Natuur en Buitengebied, Gemert. Alle rechten voorbehouden. Behoudens uitzonderingen door de wet gesteld, mag zonder schriftelijke toestemming van de rechthebbenden niets uit dit document worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, digitale reproductie of anderszins.

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Doel	3
1.3	Geldigheid onderzoek	4
1.4	Locatie projectgebied	4
1.5	Leeswijzer	5
2	Beschrijving projectgebied en voorgenomen ingreep.....	6
2.1	Omschrijving huidige situatie	6
2.2	Voorgenomen ingreep.....	6
3	Werkwijze	8
3.1	Literatuuronderzoek	8
3.2	Veldbezoek	8
4	Gebiedsbescherming.....	9
4.1	Natura 2000-gebieden	9
4.2	Natuurnetwerk Nederland	10
4.3	Houtopstanden.....	10
4.4	Hoofdgroenstructuur gemeente Amsterdam.....	11
4.5	Ecologische structuur gemeente Amsterdam	12
4.6	Hoofdbomenstructuur.....	13
4.7	KRW Oppervlaktewaterlichamen	13
5	Beschermde soorten.....	15
5.1	Vaatplanten	15
5.2	Vogels	16
5.3	Vleermuizen	17
5.4	Marterachtigen	18
5.5	Overige zoogdieren.....	19
5.6	Vlinders	21
5.7	Libellen.....	22
5.8	Kevers en weekdieren.....	22
5.9	Amfibieën	23
5.10	Reptielen	24
5.11	Vissen.....	25
5.12	Rode Lijst-soorten	25
6	Risicosoorten	27
6.1	Aziatische duizendknopen	27
6.2	Overige invasieve planten.....	27
6.3	Dieren.....	27
7	Natuurinclusieve maatregelen	28
8	Conclusies en aanbevelingen.....	29
8.1	Beschermde gebieden	29
8.2	Beschermde soorten	29
8.3	Maatregelen	31
8.4	Risicosoorten	31
8.5	Natuurinclusieve maatregelen	31
	Bronnen.....	32
	Bijlagen.....	33
	Bijlage 1 Wet- en regelgeving	33

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De Nijs Projectontwikkeling is voornemens Het Delflandplein te herinrichten. Onderdeel van de herinrichting is de kap en verplaatsing van bomen. De gemeente Amsterdam heeft eerder een quickscan natuur laten uitvoeren. Echter is een aantal bomen buiten beschouwing gelaten. Onderliggende offerte betreft een quickscan natuur voor deze bomen. Ten behoeve van de voorgenomen werkzaamheden is het noodzakelijk een quickscan natuur uit te voeren om inzicht te krijgen in de aanwezigheid van beschermde natuurwaarden en de mogelijke effecten van de voorgenomen plannen hierop.

1.2 Doel

Het doel van onderliggend onderzoek is, op basis van een globale inventarisatie, een beoordeling of de Omgevingswet wordt overtreden door uitvoering van voorgenomen plannen vanwege negatieve effecten die ontstaan op beschermde soorten, gebieden en houtopstanden. Indien mogelijk negatieve effecten ontstaan op beschermde soorten, gebieden en houtopstanden dienen nadere stappen genomen te worden, zoals mitigerende maatregelen, vervolgonderzoek en/of een vergunning verkrijgen.

Soortbescherming, gebiedsbescherming en beschermde houtopstanden vallen sinds 1 januari 2024 onder de Omgevingswet (OW).

Daarnaast is provinciale gebiedsbescherming vastgelegd in het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en geldt in de gemeente Amsterdam extra eigen (natuur)beleid. In bijlage 1 wordt deze wet- en regelgeving uitgebreid beschreven.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek stelt de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in paragraaf 11.2.2, 11.2.3 en 11.2.4 van het Besluit Activiteiten Leefomgeving (Bal) onderdeel van de Omgevingswet vast en op welke wijze rekening gehouden dient te worden met de 'zorgplicht voor eenieder' en de 'specifieke zorgplicht' (zie kader). Tevens beoordelen we op welke wijze en in welke mate de voorgenomen plannen invloed kunnen hebben op het eventueel voorkomen van beschermde soorten. Op basis van de resultaten kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen dienen te worden en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat de Omgevingswet ten aanzien van beschermde soorten wordt overtreden. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen plannen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden en houtopstanden.

Zorgplicht voor eenieder: Art. 1.6 van OW

Eenieder draagt voldoende zorg voor de fysieke leefomgeving.

Specifieke zorgplichten: Art. 11.6, 11.27 en 11.116 van Bal

Voor alle in het wild levende planten en dieren en hun leefgebieden/habitats, Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden, en houtopstanden kent de Omgevingswet een specifieke zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor het behoud van beschermde natuurwaarden.

1.3 Geldigheid onderzoek

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijk geldende richtlijnen, waarbij het basisbeginsel van goed onderzoek bestaat uit beschikbare data (NDFF) en literatuur (verspreidingsatlassen), het uitvoeren van een quickscan binnen invloedsfeer van de voorgenomen plannen. De resultaten verkregen uit onderliggende quickscan vormen geen volledige inventarisatie.

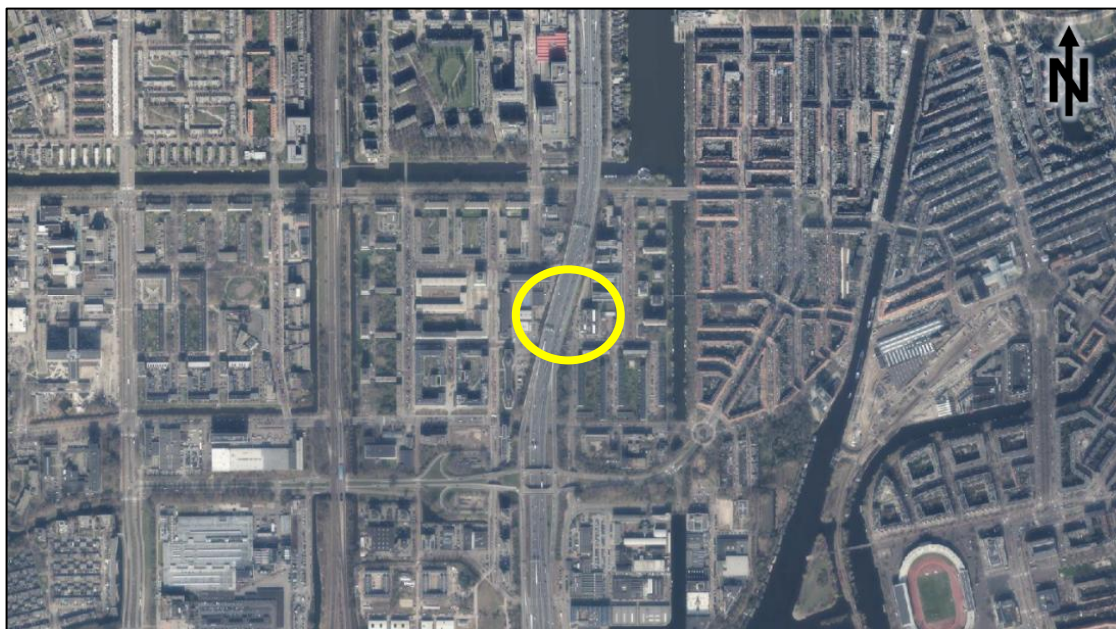
In de OW (Art. 7.197j) in Omgevingsregeling) wordt de volgende definitie gegeven voor de geldigheid van onderzoeken naar beschermde soorten: “Het natuurwaardenonderzoek bevat gegevens waarvan de jongste gegevens niet ouder zijn dan drie jaar, of korter als in de periode tussen het onderzoek en de aanvraag de locatie en het gebied rondom de locatie waarop de activiteit wordt verricht ingrijpend zijn gewijzigd.”.

Ook wordt het volgende genoemd over de deskundigheid: “Het natuurwaardenonderzoek wordt verricht door een persoon met aantoonbare specifieke ecologische kennis en ervaring, die ecologisch advies versterkt of werkzaamheden begeleidt op het gebied van situaties, habitats en soorten.”.

Dit rapport gaat in op de effecten van de voorgenomen plannen zoals beschreven in hoofdstuk 2.2. Wijzigingen of aanpassingen in de voorgenomen plannen kunnen leiden tot andere conclusies ten aanzien van de effecten op beschermde soorten en gebieden.

1.4 Locatie projectgebied

Het projectgebied betreft het Delflandplein in de Westlandgracht buurt te Amsterdam. De ligging van het projectgebied in de bredere omgeving is weergegeven in Figuur 1. De begrenzing van het projectgebied is weergegeven in Figuur 2.

Figuur 1. Ligging projectgebied (ligt binnen gele cirkel) (PDOK, 2025).

Figuur 2. Begrenzing projectgebied (geel omlijnd) (PDOK, 2025).

1.5 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het projectgebied en de voorgenomen plannen. In hoofdstuk 3 wordt de gebruikte onderzoeksmethode besproken. De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten, gebieden en houtopstanden en de effecten van de voorgenomen plannen op aanwezige beschermde natuurwaarden worden beschreven in hoofdstuk 4 en 5. In de hoofdstukken 6 en 7 wordt respectievelijk ingegaan op risicosoorten en kansen in het projectgebied. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies, adviezen en vervolgstappen uiteengezet.

2 Beschrijving projectgebied en voorgenomen ingreep

2.1 Omschrijving huidige situatie

Het projectgebied ligt aan de Rijswijkstraat en aan de Voorburgstraat in de bebouwde kom van Amsterdam. Het projectgebied wordt begrensd door de A10, een winkelplein met hoge appartementencomplexen en wegen. Het projectgebied heeft een oppervlakte van circa 230 m² en bestaat uit twee gebieden. Het gebied ten oosten van de A10 bestaat uit een klein openbaar groenperceel met een haag en twaalf bomen. Het gebied ten westen van de A10 bestaat uit een steil betonnen talud met elf bomen.

Zie voor een impressie van het projectgebied foto's 1 tot en met 4.

Foto 1. Vooraanzicht met bomen en haag van het deelgebied ten oosten van de A10.

Foto 2. De bomen en haag van het deelgebied ten oosten van de A10.

Foto 3. De bomen op het betonnen talud ten westen van de A10

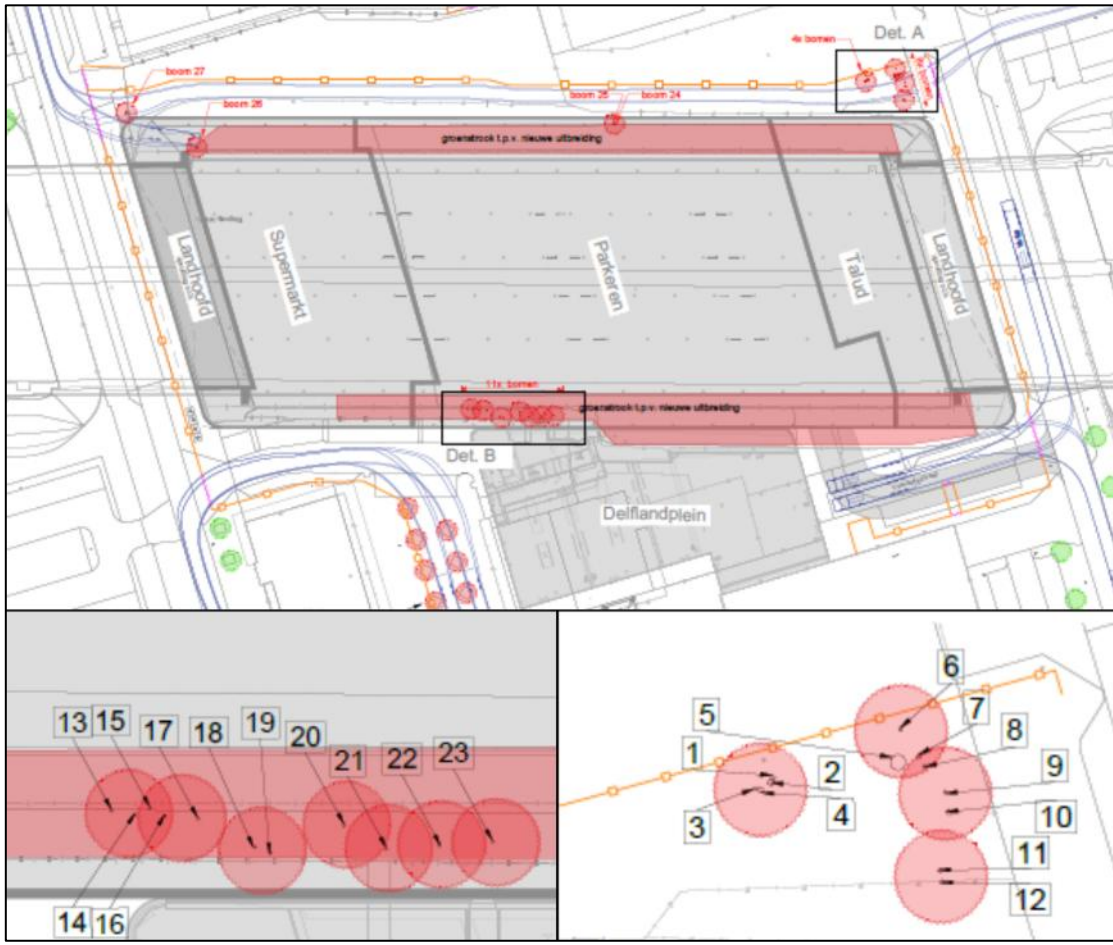

Foto 4. De bomen op het betonnen talud ten westen van de A10

2.2 Voorgenomen ingreep

De initiatiefnemer is voornemens om 23 bomen in openbare groenvoorzieningen te verwijderen. De voorgenomen plannen zijn weergegeven in Figuur 4.

De exacte voorgenomen plannen bij de ontwikkeling van het projectgebied zijn nog niet (geheel) bekend.

Figuur 3. Voorgenomen plannen Delflandplein, in Det. A en B staan de te kappen of te verplaatsen bomen met boomnummers (bron: Van Rossum, Raadgevende Ingenieurs).

3 Werkwijze

Voor een quickscan wordt een literatuuronderzoek gedaan, en wordt een veldbezoek uitgevoerd. De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

3.1 Literatuuronderzoek

In het kader van deze quickscan heeft een literatuuronderzoek plaatsgevonden waarbij gekeken is naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het projectgebied.

Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving. De ligging van Natura 2000-gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en het Natuurnetwerk Nederland in de nabijheid van het projectgebied zijn onderzocht. Ook is gekeken naar de locaties van de hoofdgroenstructuur en de ecologische structuur van Gemeente Amsterdam. Tevens wordt nagegaan of binnen het projectgebied bekende waarnemingen van Aziatische duizendknopen zijn en tenslotte wordt nagegaan of binnen het projectgebied oppervlaktewaterlichamen (OWL's) van de Kaderrichtlijn Water aanwezig zijn.

Voor het soortenonderzoek is gebruikgemaakt van gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), de websites Vlinderstichting.nl, Waarneming.nl, EIS-nederland.nl, Zoogdiervereniging.nl, Verspreidingsatlas.nl, maps.amsterdam.nl ('Broedplaatsen van zwaluwen, mussen en spreeuwen' en 'Vleermuizen') en diverse verspreidingsatlassen. Door te kijken naar een combinatie van de natuurlijke verspreiding, de voorkeurs habitat, de bekende waarnemingen en de relevante dispersieafstanden van soorten wordt in beeld gebracht welke beschermde flora en fauna kunnen voorkomen in het projectgebied. Tevens wordt gekeken welke Amsterdamse beleidsoorten (ABS) voorkomen in het projectgebied en de directe omgeving.

3.2 Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn alle aanwezige habitats opgenomen binnen het projectgebied en de directe omgeving. De aanwezigheid van deze habitats vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de habitats zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van individuen van soorten en het aantreffen van holen, uitwerpselen, prooiresten, pootafdrukken, vraatsporen en haren of veren. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige habitats worden vergeleken met de habitateisen van beschermde plant- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking, expert judgement en het literatuuronderzoek is beoordeeld welke van deze soorten in het projectgebied kunnen voorkomen. Ook is gekeken of binnen het projectgebied invasieve exoten voorkomen.

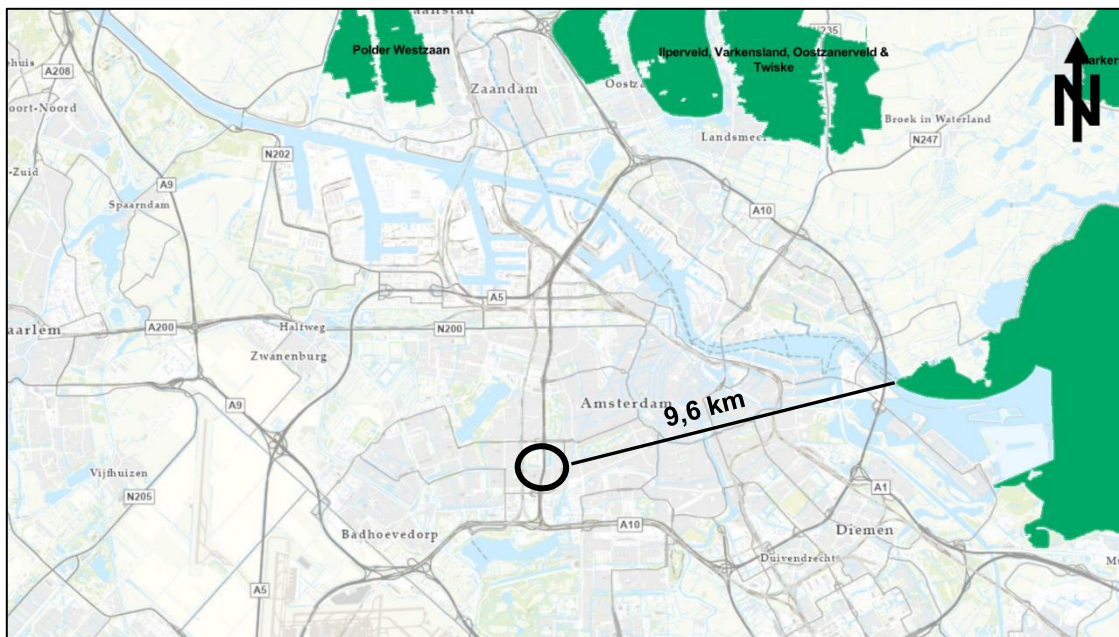
Het veldbezoek is uitgevoerd door I. Lustenhouwer, werkzaam als veldmedewerker ecologie bij Staro Natuur en Buitengebied, een ecologisch adviesbureau dat is aangesloten bij Netwerk Groene Bureaus. Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 16 december 2025 in de middag, onder de volgende weersomstandigheden: zwaar bewolkt, droog, windkracht 2 en circa 10 °C.

4 Gebiedsbescherming

Dit hoofdstuk beschrijft de ligging van het projectgebied ten opzichte van beschermde natuurgebieden en de effecten van de werkzaamheden op deze gebieden. Tevens wordt ingegaan op de gebieden die in gemeente Amsterdam worden beschermd; de hoofdgroenstructuur, de ecologische hoofdstructuur, hoofdbomenstructuur en de oppervlaktewaterlichamen van de Kaderrichtlijn Water.

4.1 Natura 2000-gebieden

Uit de kaarten van maps.amsterdam.nl blijkt dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied op circa 9,6 kilometer afstand ten oosten van het projectgebied ligt, zie Figuur 4. Dit betreft het Natura 2000-gebied Markermeer en IJmeer. Ten Noordwesten van Markermeer en IJmeer liggen Natura 2000-gebied Polder Westzaan en gebied IJperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske.

Figuur 4. Ligging projectgebied (zwart omlijnd) ten opzichte van de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden (groene vlakken) (Ministerie LNVN, 2025).

Effectbeoordeling

Doordat het projectgebied buiten een Natura 2000-gebied ligt, kunnen alleen effecten optreden als gevolg van externe werking. Gezien de relatief grote afstand tot Natura 2000-gebieden is het uit te sluiten dat negatieve effecten ontstaan op Natura 2000-gebieden als gevolg van effecten van verdroging, versnippering, optische en mechanische verstoring en verstoring door licht, geluid en trilling door de voorgenomen plannen.

Afhankelijk van de werkzaamheden en de te gebruiken machines kunnen stikstofverbindingen uitgestoten worden. Deze stikstofverbindingen kunnen neerslaan in omringende Natura 2000-gebieden en de kwaliteit van de Natura 2000-gebieden beïnvloeden.

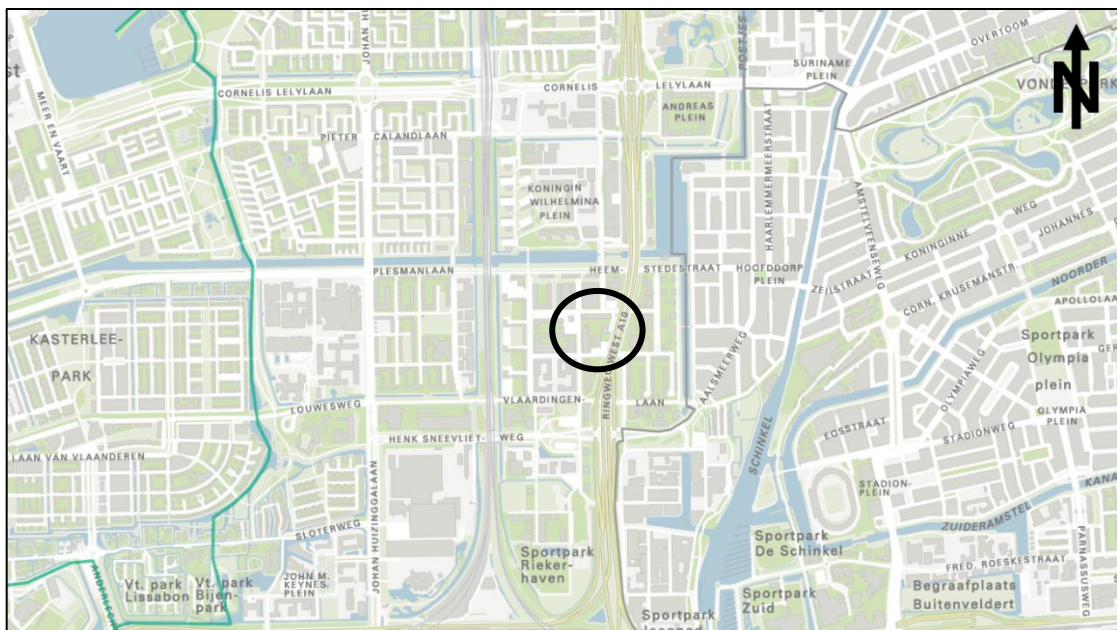
Mitigerende maatregelen

Om te bepalen dat er stikstofdepositie plaatsvindt en de hoeveelheid hiervan vast te stellen dient een AERIUS berekening te worden uitgevoerd.

4.2 Natuurnetwerk Nederland

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden.

Uit de kaarten van maps.amsterdam.nl blijkt dat het projectgebied geen deel uitmaakt van het NNN. Het dichtstbijzijnde gebied wat deel uitmaakt van het NNN ligt op circa 1400 meter ten westen van het projectgebied. De ligging van het NNN in de omgeving van het projectgebied is weergegeven in Figuur 5.

Figuur 5. Ligging projectgebied (zwart omlijnd) ten opzichte van het NNN (groene lijnen) (Gemeente Amsterdam, 2025).

Effectbeoordeling

Het projectgebied behoort niet tot het NNN. Gezien de relatief grote afstand tussen het projectgebied en het NNN en de kleinschalige aard van de voorgenomen plannen is het uit te sluiten dat de voorgenomen plannen een negatief effect hebben op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN.

4.3 Houtopstanden

De Omgevingswet heeft tot doel om houtopstanden te beschermen (Art. 4.35). De Wet werkt vanuit het principe dat de oppervlakte houtopstanden in Nederland behouden moet blijven. Beschermde houtopstanden moeten aan beide voorwaarden voldoen:

- + de houtopstand ligt buiten de vastgestelde 'bebouwde kom houtopstanden';
- + de houtopstand vormt een zelfstandige eenheid van groter dan 1.000m² óf de houtopstand betreft een rijbeplanting van meer dan 20 bomen.

Indien bomen worden gekapt en de houtopstand voldoet aan deze voorwaarden dient een melding te worden ingediend bij het Omgevingsloket. Gedeputeerde Staten van de provincie is bevoegd gezag. Voor het kappen en vellen van een (een deel van een) houtopstand geldt een herplantplicht. Naast eisen vanuit de OW kan de provincie en de gemeente extra eisen stellen ten aanzien van de kap en herplant. Ook zijn er scenario's waardoor de meldplicht en herplantplicht niet aan de orde zijn, zie bijlage 1.

Het projectgebied ligt binnen de bebouwde kom, derhalve zijn beschermde houtopstanden in het projectgebied niet aan de orde.

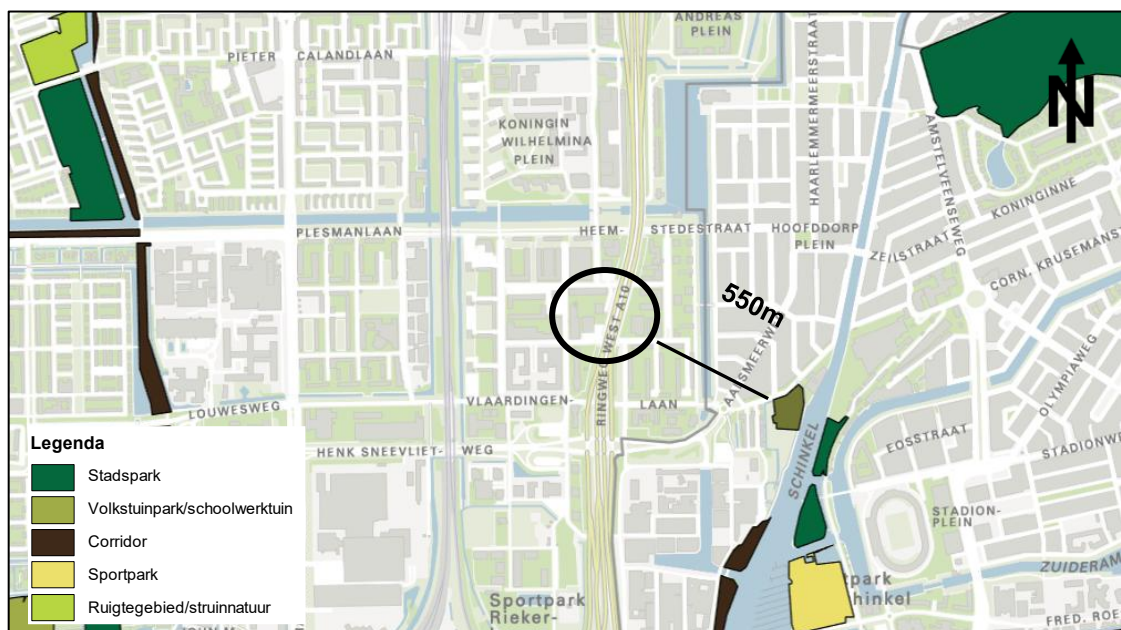
Binnen de bebouwde kom spreek je vaak niet van een beschermde houtopstand binnen Amsterdam. Wel zijn er regels omtrent het kappen van bomen. Voor het verwijderen van bomen met een omtrek van ≥ 31 cm én een hoogte van ≥ 130 cm is een omgevingsvergunning nodig.

Effectbeoordeling

Een deel van de bomen in het projectgebied hebben een omtrek van ≥ 31 cm én een hoogte van ≥ 130 cm en er moet daarom een omgevingsvergunning worden aangevraagd voor de kap van deze bomen.

4.4 Hoofdgroenstructuur gemeente Amsterdam

Uit de kaarten van maps.amsterdam.nl blijkt dat er verschillende hoofdgroenstructuren rondom het projectgebied liggen, zie Figuur 6. Het dichtstbijzijnde gebied dat deel uitmaakt van de hoofdgroenstructuur ligt op circa 550 meter afstand ten zuidoosten van het projectgebied. Dit betreft de volkstuin huis ter vraag.

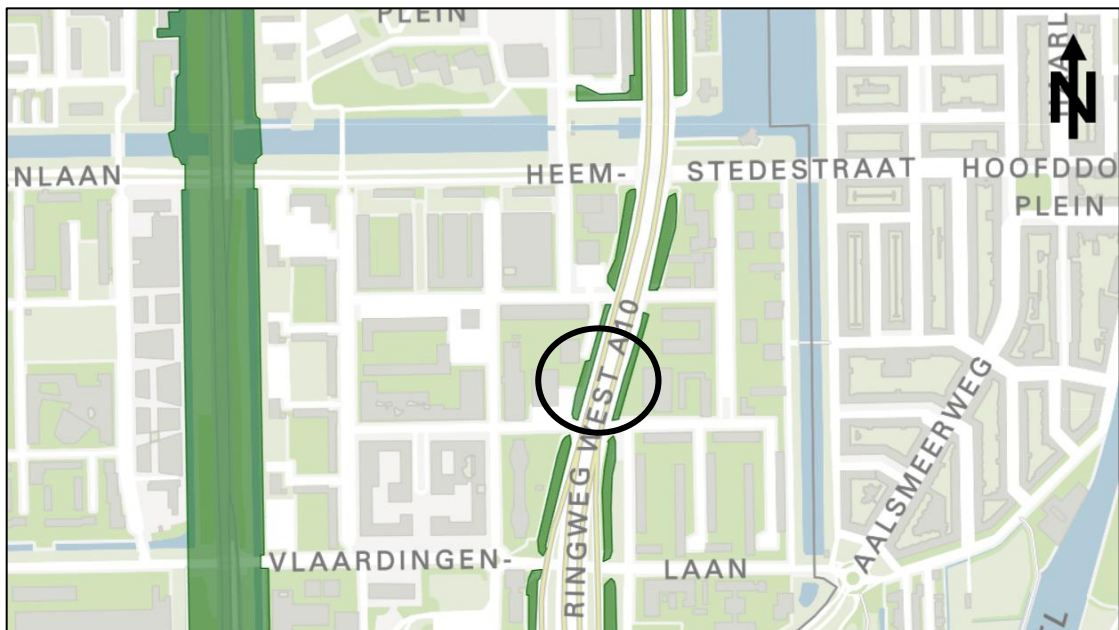
Figuur 6. Ligging projectgebied (zwart omlijnd) ten opzichte van de Hoofdgroenstructuur (Gemeente Amsterdam, 2025).

Effectbeoordeling

Het projectgebied behoort niet tot de hoofdgroenstructuur van gemeente Amsterdam. Het is daarom uit te sluiten dat de voorgenomen werkzaamheden een negatief effect hebben op de op de hoofdgroenstructuur van gemeente Amsterdam.

4.5 Ecologische structuur gemeente Amsterdam

De ecologische structuur is bedoeld om de groene gebieden in Amsterdam met elkaar te verbinden. Plannen en projecten mogen niet leiden tot verzwakking van de ecologische structuur. Uit de kaarten van maps.amsterdam.nl blijkt dat het projectgebied deel uitmaakt van de ecologische structuur, zie Figuur 7.

Figuur 7. Ligging projectgebied (zwart omlijnd) ten opzichte van de Ecologische structuur (groene vlakken) (Gemeente Amsterdam, 2025).

Effectbeoordeling

Door het verwijderen van de bomen wordt de ecologische structuur in het projectgebied aangetast en daarmee hebben de werkzaamheden een negatief effect op de ecologische structuur. Binnen het projectgebied zijn geen ecopassages aangewezen die nog gerealiseerd dienen te worden. De werkzaamheden kunnen daardoor niet bijdragen aan de realisatie van gewenste ecopassage.

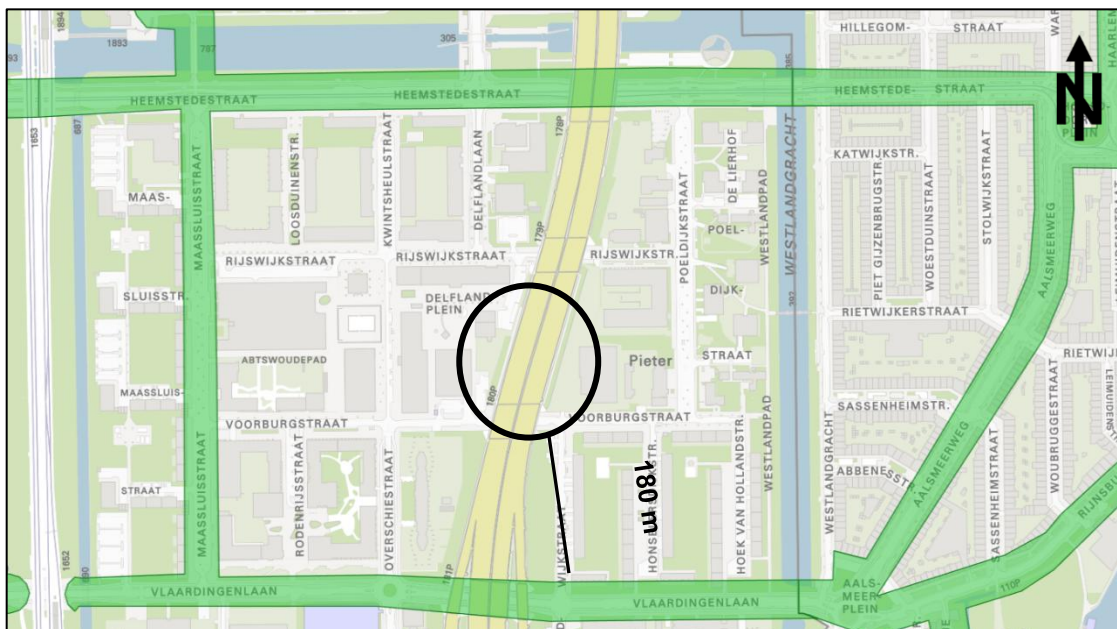
Mitigerende maatregelen

Voor projecten in de Ecologische structuur is de procedure om zo vroeg mogelijk contact op te nemen met de stadsecoloog Ruimte & Duurzaamheid (aes.rd@amsterdam.nl). Vanuit deze afdeling is een advies noodzakelijk over het mogen uitvoeren van de werkzaamheden.

4.6 Hoofdbomenstructuur

Een beeldbepalende boombeplanting is een belangrijk onderdeel van de Amsterdamse openbare ruimte (Structuurvisie 2040, Gemeente Amsterdam). De continuïteit en samenhang in deze beplantingen maakt doorgaande routes en stedenbouwkundige lijnen herkenbaar en zorgt voor een aangename, groene omgeving. Voor de Hoofdbomenstructuur geldt een beleidsintentie voor herplant met een groeiplaatsverbetering. Deze bomenlijnen staan langs de hoofdnetten, waterwegen, dijken of historische verkavelingspatronen. Ze volgen recreatieve fietsroutes en ecologische verbindingen. Daarnaast zijn bijzondere of monumentale bomen op markante locaties (bomenpleinen) aangegeven.

Op de kaart 'Hoofdbomenstructuur' op maps.amsterdam.nl staan de beeldbepalende boombeplantingen aangegeven waarvan de continuïteit op centraalstedelijk niveau belangrijk is. Uit de kaarten van maps.amsterdam.nl blijkt dat de bomen in het projectgebied geen onderdeel zijn van de hoofdbomenstructuur, zie Figuur 8.

Figuur 8. Ligging projectgebied (zwart omlijnd) ten opzichte van de Hoofdbomenstructuur (groene vlakken) (Gemeente Amsterdam, 2025).

Effectbeoordeling

Het projectgebied behoort niet tot de hoofdbomenstructuur van gemeente Amsterdam. Het is daarom uit te sluiten dat de voorgenomen werkzaamheden een negatief effect hebben op de op de hoofdbomenstructuur van gemeente Amsterdam.

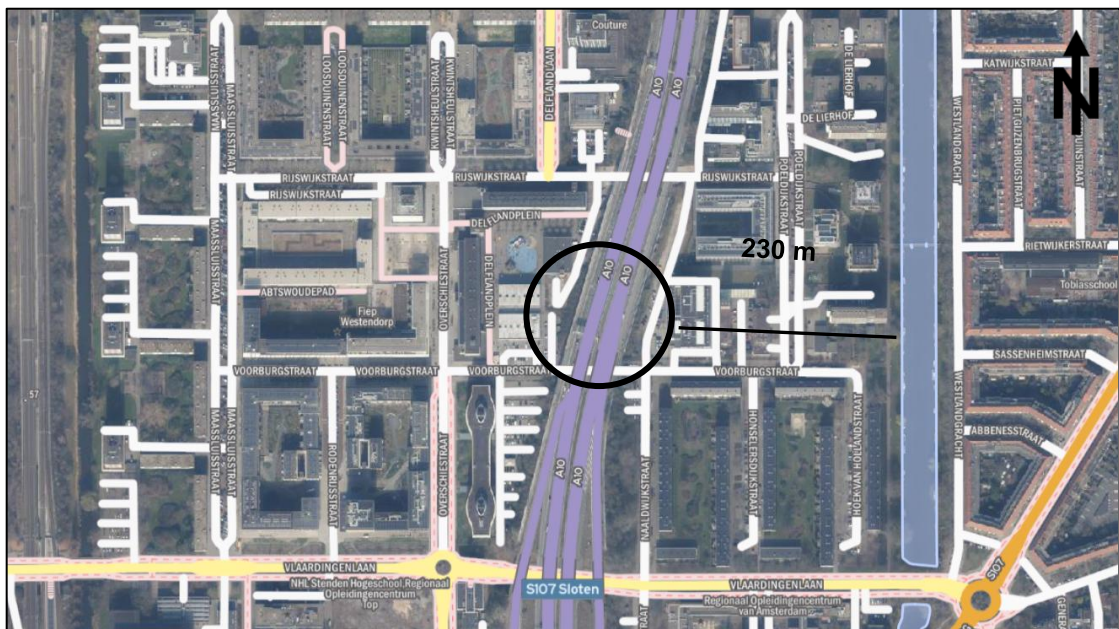
4.7 KRW Oppervlaktewaterlichamen

Alle Rijkswateren in Nederland zijn conform de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) aangewezen als oppervlaktewaterlichaam. De KRW is een Europese richtlijn over de kwaliteit van het oppervlaktewater en grondwater en is ook in de Nederlandse Waterwet opgenomen. Al het water in Nederland moet in 2027 een goed leefgebied vormen voor de planten en dieren die er thuishoren. En er moet redelijk eenvoudig drinkwater van te maken zijn. De KRW is ook in de Nederlandse Waterwet opgenomen.

Per waterlichaam zijn doelen voor een goede ecologische toestand en voor de chemische toestand van de oppervlaktewateren gedefinieerd. De KRW streeft een goed ecologisch en een goede chemische toestand voor alle oppervlaktewateren na.

Om aan de normen van de KRW te voldoen, moeten in Nederland nog veel maatregelen getroffen worden, zoals het herstellen van leefgebieden voor planten en dieren, blokkades voor vissen moeten worden verwijderd en het water moet weer schoon en gezond worden. De maatregelen bestaan onder andere uit het aanleggen van vistrappen, hermeanderen van beken en herstel van natuurlijke grondwaterstromen.

Het projectgebied bevat geen oppervlaktewater, waardoor KRW-oppervlaktewaterlichamen uitgesloten kunnen worden, zie Figuur 9. In de omgeving van de projectgebieden zijn wel diverse wateren aanwezig die aangewezen zijn als KRW-oppervlaktewaterlichamen. Door de afstand tot de KRW-oppervlaktewaterlichamen zijn indirecte effecten op de waterkwaliteit door bijvoorbeeld uitspoeling uit te sluiten.

Figuur 9. Ligging projectgebied (binnen zwarte cirkel) ten opzichte van de KRW-oppervlaktewaterlichamen (blauwe vlakken) (PDOK, 2025).

5 Beschermde soorten

Dit hoofdstuk beschrijft het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het projectgebied. Per soortgroep wordt beschreven welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de voorgenomen plannen zijn en of het nemen van mitigerende maatregelen nodig is.

5.1 Vaatplanten

In Tabel 1 staan de beschermde vaatplanten aangeduid die uit het literatuuronderzoek naar voren komen.

Tabel 1. De in de literatuur bekende waarnemingen van beschermde vaatplanten, hun beschermingsstatus en afstand van het projectgebied (NDFF, 2025).

Afstand	Beschermingsregime	Soort(en)
< 1 km	Amsterdamse beleidsoorten	Brede wespenorchis, dodemansvingers, gele helmbloem, ijzerhard, slanke matelanjer, steenbreekvaren en tongvaren
	ABS +	Bijenorchis, grote keverorchis, heemst, moeraswespenorchis en rietorchis
	§11.2.3 Bal	-
	§11.2.4 Bal	Blaasvaren, kartuizer anjer, knolspirea en wilde ridderspoor
1-2 km	§11.2.3 Bal	-
	§11.2.4 Bal	Muurbloem en schubvaren
2-5 km	§11.2.3 Bal	-
	§11.2.4 Bal	Akkerboterbloem, bokkenorchis, dreps, groensteel, groot spiegelklokje, grote bosaardbei, kleine schorseneer, kluwenklokje, knollathyrus, kranskarwij, naaldenkervel, ruw parelzaad, smalle raai, stijve wolfsmelk, wolfskers en Zweedse kornoelje

- + Brede wespenorchis komt voor op een zeer diverse hoeveelheid groeiplaatsen op licht beschaduwde plaatsen op droge tot vochtige, voedselarme tot matig voedselrijke, zwak zure tot kalkhoudende, goed doorluchte, humeuze grond.
- + Dodemansvingers, heemst en rietorchis komen voor op natte ruigtes, oevers en struwelen op matig voedselrijke tot voedselarme bodems.
- + Blaasvaren, gele helmbloem, groensteel, ijzerhard, muurbloem, schubvaren, slanke mantelanjer, steenbreekvaren en tongvaren komen voor op kalkrijke, vaak vochtige stenige bodems en muren.
- + Bijenorchis, kartuizer anjer, kluwenklokje, knolspirea en moeraswespenorchis komen voor op kalkrijke en/of schrale graslanden, bermen en dijken.
- + Akkerboterbloem, dreps, groot spiegelklokje, naaldenkervel, ruw parelzaad, smalle raai, stijve wolfsmelk en wilde ridderspoor komen allen voor op extensief beheerde akkers, bermen en dijken.
- + Bokkenorchis, kleine schorseneer en knollathyrus komen voor op randen en zomen tussen bossen en struwelen en schrale graslanden.
- + Grote bosaardbei, grote keverorchis, wolfskers en Zweedse kornoelje komen allen voor in bossen en struwelen.

- + Kranskarwij komt enkel voor op zonnige plekken in blauwgraslanden, beekdalgraslanden, heiden en moerassen.

Tijdens het veldbezoek zijn bovengenoemde beschermde soorten niet aangetroffen in het projectgebied. Het projectgebied bestaat uit een smalle groenstrook met bomen naast een snelweg en een klein groenperceel met een haag en bomen. Gezien de ligging van de projectgebieden langs de snelweg zal de bodem met name bestaan uit droge, kalkarme en voedselrijke bodems. Het talud aan de westzijde van de A10 bestaat uit een betonnen muur, waardoor dit geen geschikt ondergrond betreft voor muurplanten. Het ontbreekt in het projectgebied daarom aan de juiste bodemomstandigheden en het voorkomen van de beschermde vaatplanten kan op basis van deze argumenten en expert judgement uitgesloten worden binnen het projectgebied.

De brede wespenorchis kan op zeer diverse groeiplaatsen voorkomen, waaronder tussen de bomen in het projectgebied en kan daarom niet worden uitgesloten.

Effectbeoordeling

Aangezien het voorkomen van de brede wespenorchis in het gebied niet kan worden uitgesloten, is het mogelijk dat bij het verwijderen van de bomen individuen van de plant worden vernietigd en geschikte groeiplaatsen verloren gaan.

Mitigerende maatregelen

Brede wespenorchis betreft een Amsterdamse beleidsoort. Van belang is dat ten alle tijde voldoende groeiplaatsen beschikbaar blijven. Ondanks dat mogelijk individuen worden verwijderd en groeiplaatsen verloren gaan, zullen er voor de brede wespenorchis voldoende alternatieve groeiplaatsen in de wijde omgeving beschikbaar blijven. Aanvullende maatregelen zijn daarom niet nodig.

5.2 Vogels

In Tabel 2 staan de beschermde vogels, met een jaarrond beschermd nest, aangeduid die uit het literatuuronderzoek naar voren komen.

Tabel 2. De waargenomen beschermde vogels in de wijde omgeving, en hun beschermingsstatus (NDFF, 2025; SOVON, 2025).

Beschermingsregime	Soort(en)
§11.2.2. Bal Jr. cat 1 t/m 4	Boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, wespendif
§11.2.2. Bal Jr. cat 5	Blauwe reiger, boerenzwaluw, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, bosuil, ekster, gekraagde roodstaart, grauwe vliegenvanger, groene specht, grote bonte specht, huiszwaluw, ijsvogel, kleine bonte specht, koolmees, oeverzwaluw, pimpelmees, raaf, spreeuw, tapuit, torenvalk, zwarte kraai, zwarte mees, zwarte roodstaart

Tijdens het veldbezoek zijn in het gehele projectgebied geen vogels en geen nesten aangetroffen.

Tijdens het veldbezoek is met zekerheid geen nest waargenomen in de bomen van het projectgebied. Hierdoor zijn nesten van boomvalk, buizerd, havik, oehoe, ransuil, roek, sperwer, wespandief en zwarte wouw uitgesloten. Ook gebouwen zoals huizen, stallen, grote bouwwerken ontbreken waardoor geen nestgelegenheid aanwezig is voor gierzwaluw, huismus, kerkuil en steenuil. Ooievaar en slechtvalk kunnen in nesten in bomen én op gebouwen of grotere bouwwerken broeden. Door afwezigheid van beide type elementen zijn nestlocaties van beide soorten in het projectgebied uitgesloten. Voor grote gele kwikstaart ontbreekt het geschikte habitat met stromend water en oevers en is daarom uitgesloten.

Vogelsoorten met een categorie 5 jaarrond beschermd nest hebben een jaarrond beschermd nest indien sprake is van ecologisch zwaarwegende redenen. Doordat in de directe omgeving van het projectgebied voldoende bomen en struiken aanwezig zijn waar deze soorten een nest kunnen maken, zijn ecologisch zwaarwegende redenen afwezig. Nesten van vogels met een categorie 5 jaarrond beschermd nest worden derhalve in deze quickscan niet als jaarrond beschermd beschouwd.

Op basis van bovengenoemde argumenten en expert judgement kan het voorkomen van jaarrond beschermde nesten worden uitgesloten.

Algemeen voorkomende vogelsoorten kunnen in de bomen en struiken of op de grond in en net buiten het projectgebied broeden. De heg bij het gebied ten oosten van de A10 kan mogelijk dienen als foerageergebied voor algemeen voorkomende vogelsoorten.

Effectbeoordeling

Bij het kappen van de bomen kunnen nesten van algemene vogels worden vernietigd en broedende vogels worden verstoord. Gedurende het broedseizoen zijn nesten strikt beschermd. Bij het kappen van de bomen kan door verstoring de heg tijdelijk ongeschikt raken als foerageergebied. In de wijde omgeving is echter nog voldoende alternatief aanwezig en de heg wordt weer geschikt na uitvoering van de werkzaamheden.

Mitigerende maatregelen

Het kappen van bomen dient te worden uitgevoerd wanneer geen broedgeval aanwezig is en buiten het broedseizoen van vogels. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met juli. In het kader van de Omgevingswet wordt voor het broedseizoen echter geen standaardperiode gehanteerd.

5.3 Vleermuizen

In Tabel 3 staan de beschermde vleermuizen aangeduid die in de wijde omgeving van het projectgebied uit het literatuuronderzoek naar voren komen.

Tabel 3. De waargenomen beschermde vleermuizen in de wijde omgeving, en hun beschermingsstatus (NDFP, 2025; Zoogdiervereniging, 2025).

Beschermingsregime	Soort(en)
§11.2.3 Bal	Gewone dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis, watervleermuis en gewone grootoorvleermuis

Geen van de bomen die worden verwijderd bevatten holen, scheuren of loshangende schors. De bomen kunnen daarom geen verblijfplaatsen bieden voor boombewonende vleermuissoorten. Ook zijn er geen gebouwen aanwezig die kunnen dienen als verblijfplaats voor gebouwbewonende soorten.

Gezien de bomen in kleine groenpercelen staan kunnen deze mogelijk dienen als geschikt foerageergebied voor gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis. Beide gebieden zijn echter van geringe omvang en er zijn in de wijde omgeving voldoende alternatieve, vaak grotere groenpercelen aanwezig. Het kan daarom worden uitgesloten dat er sprake is van essentiële foerageergebieden. Daarnaast staan ten zuiden en ten noorden van beide groenpercelen grote bomenrijen en loopt dit lijnvormige element in de groenpercelen door in de vorm van de geluidsschermen van de A10, waardoor het groenperceel mogelijk kan dienen als vliegroute voor vleermuizen.

Effectbeoordeling

Door beide groenpercelen lopen mogelijk essentiële vliegroutes van vleermuizen. Echter maken de bomen die worden verwijderd geen onderdeel uit van deze mogelijke vliegroute. Bij het verwijderen van de bomen kan daarom worden uitgesloten dat er een negatief effect optreedt op mogelijk aanwezige vliegroutes. Wel kan verstoring van foeragerende vleermuizen binnen het projectgebied plaatsvinden door gebruik van (extra) kunstlicht bij uitvoering van de werkzaamheden.

Vanwege het ontbreken aan mogelijkheden voor verblijfplaatsen, essentiële vliegroutes en essentiële foerageergebieden kan een negatief effect op vleermuizen worden uitgesloten bij uitvoering van de werkzaamheden.

Mitigerende maatregelen

Een negatief effect op vlieg- en migratieroutes van vleermuizen tijdens de werkzaamheden door gebruik van extra kunstlicht dient te worden voorkomen. Door de werkzaamheden overdag uit te voeren, zonder extra verlichting, zal geen verstoring van vleermuizen door kunstlicht plaatsvinden. Indien er 's avonds of in de schemering moet worden gewerkt, dan dient aangepaste verlichting te worden gebruikt met afgeschermd armatuur (naar beneden gericht en niet) en een lichtbron met een zo 'warm' mogelijke lichtkleur (liefst <2700K en golflengte >540 nm).

5.4 Marterachtigen

In Tabel 4 staan de beschermde marterachtigen aangeduid die uit het literatuuronderzoek naar voren komen.

Tabel 4. De waargenomen beschermde marterachtigen, hun beschermingsstatus en afstand van het projectgebied (NDF, 2025; Zoogdierverseniging, 2025; Broekhuizen et al. 2016).

Afstand	Beschermingsregime	Soort(en)
<1 km	§11.2.3 Bal	-
	§11.2.4 Bal	-
1-2 km	§11.2.3 Bal	-
	§11.2.4 Bal	Boommarter, bunzing, steenmarter en wezel
2-5 km	§11.2.3 Bal	-
	§11.2.4 Bal	Das en hermelijn

- + Boommarter en das leven voornamelijk in grotere aaneengesloten bosgebieden.
- + Bunzing, hermelijn en wezel komen voornamelijk voor in (half)open, kleinschalige en structuurrijke landschappen met voldoende prooiaanbod.
- + Steenmarter komt voor nabij dorpen en boerderijen en tegenwoordig zelfs in grote steden. De soort heeft een voorkeur voor gebieden met kleinschalige landbouw, oude schuren, heggen en geriefhoutbosjes. De aanwezigheid van elementen zoals groenstroken, heggen, bosjes, greppels en bermen is van belang, omdat de steenmarter daar foerageert.

De gebieden bestaan uit (zeer) kleine groenperceeltjes te midden van dichtbevolkt en bestraat gebied. De gebieden bevatten, afgezien van de kleine haag, onvoldoende dekkingbiedende elementen en bieden weinig ruimte voor marterachtigen. Daarnaast zijn er in de omgeving van het projectgebied voldoende (grotere) groenpercelen aanwezig waardoor het projectgebied geen onderdeel zal uitmaken van een essentieel foerageergebied voor marterachtigen. Daarnaast zijn er geen takkenhopen, dicht struweel, holen of holtes in de gebieden aangetroffen die kunnen dienen als verblijfplaatsen. De kleine hoeveelheid groen in het gebied, biedt echter mogelijk wel een route tussen de grotere, met bomen en struiken bedekte, groenpercelen ten noorden en ten zuiden van de projectgebieden. Het projectgebied kan daarom dienen als migratieroute voor bunzing, steenmarter, hermelijn en wezel.

Effectbeoordeling

Het projectgebied dient mogelijk als migratieroute voor marterachtigen. De bomen die worden verwijderd zijn echter niet essentieel in het functioneren als migratieroute voor deze soorten. Een negatief effect van het uitvoeren van de werkzaamheden kan daarom worden uitgesloten.

Vanwege het ontbreken aan mogelijkheden voor verblijfplaatsen, essentiële foerageergebieden kan een negatief effect op marterachtigen worden uitgesloten bij uitvoering van de werkzaamheden.

5.5 Overige zoogdieren

In Tabel 5 staan de beschermde overige zoogdieren aangeduid die uit het literatuuronderzoek naar voren komen.

Tabel 5. De waargenomen beschermde overige zoogdieren, hun beschermingsstatus en afstand van het projectgebied (NDFP, 2025; Zoogdierverseniging, 2025; Broekhuizen et al. 2016).

Afstand	Beschermingsregime	Soort(en)
<1 km	§11.2.3 Bal	-
	§11.2.4 Bal	Egel, haas, konijn en vos
	§11.2.4 Bal + Vrijstelling	Algemene spits, woel- en ware muizensoorten
1-2 km	§11.2.3 Bal	-
	§11.2.4 Bal	-
	§11.2.4 Bal + Vrijstelling	-
2-5 km	§11.2.3 Bal	-
	§11.2.4 Bal	Damhert, eikelmuis, gewone zeehond en ree
	§11.2.4 Bal + Vrijstelling	-

- + Algemene spits-, woel- en ware muizensoorten hebben een grote diversiteit aan leefgebieden en kunnen zich verschuilen tussen de vegetatie of holen maken in de grond.
- + Damhert, haas, ree en vos komen allen voor in grote, aaneengesloten en groene gebieden met een afwisseling van bos en open grasland en akker.
- + Egel komt voor in bijna alle landschappen, mits er voldoende beschutting en dekkingbiedende elementen aanwezig zijn.
- + Eikelmuis leeft in structuurrijke loofbossen (het liefst met eiken) in glooiend gebied. Ook struikgewas, hagen, tuinen, rotsen, muren en kleinschalig agrarisch cultuurlandschappen kunnen bewoond worden door deze soort, mits er in de omgeving bos aanwezig is als beschutting.
- + Gewone zeehond leeft voornamelijk in getijdengebieden waar plekken aanwezig zijn die bij eb droogvallen. Deze plekken zijn vooral te vinden langs zandige kusten en rotskusten, maar ook op met wier bedekte riffen, kiezelsteenstranden, zandplaten en stenen.
- + Konijn komt voor in (half)open landschappen zoals tuinen, bosranden en perken.

Tussen de vegetatie in beide deelgebieden kunnen algemene spits-, woel- en ware muizensoorten voorkomen. Ze kunnen hier holen hebben en ze kunnen het gebied gebruiken als foerageergebied.

Voor damhert, haas, ree en vos ontbreekt het aan (grootschalige) groene gebieden met voldoende geschikt leefgebied en voedsel. Ook voor de egel ontbreekt het aan geschikt leefgebied met voldoende beschutting en dekkingbiedende elementen. Voor konijn ontbreekt het in de wijde omgeving aan groen gebied wat kan dienen als foerageergebied.

De waargenomen eikelmuis betreft één waarneming uit 2020 waarbij een individu in een doos in een Bodyshop midden in het centrum van Amsterdam is gevonden. Dit betreft hoogstwaarschijnlijk een meegelift individu. Tevens is geen geschikt habitat aanwezig, waardoor het voorkomen van de soort binnen het projectgebied is uitgesloten.

Binnen het projectgebied is geen water aanwezig waardoor het voorkomen van de gewone zeehond kan worden uitgesloten.

Effectbeoordeling

Bij het verwijderen van de bomen kunnen holen van algemene spits-, woel- en ware muizensoorten worden vernietigd, foerageergebied verloren gaan en individuen worden gedood.

Mitigerende maatregelen

Voor algemene spits-, woel- en ware muizensoorten geldt in provincie Noord-Holland een vrijstelling van de verbodsbepalingen van het Bal onderdeel van de Omgevingswet. Wel is er een meldingsplicht, de melding dient digitaal ingediend te worden bij ODNHN. Ook gelden de zorgplichten, zie kader in hoofdstuk 1. In het kader van de zorgplicht kan bij het verwijderen van de vegetatie één kant op worden gewerkt, zodat aanwezige dieren kunnen vluchten.

5.6 Vlinders

In Tabel 6 staan de beschermde vlinders aangeduid die uit het literatuuronderzoek naar voren komen.

Tabel 6. De waargenomen beschermde vlinders, hun beschermingsstatus en afstand van het projectgebied (NDFP, 2025; Vlinderstichting, 2025; Bos et al. 2006).

Afstand	Beschermingsregime	Soort(en)
<1 km	§11.2.3 Bal	-
	§11.2.4 Bal	Iepenpage
	Amsterdams beleidsoort	Bruin blauwtje
1-2 km	§11.2.3 Bal	Teunisbloempijlstaart
	§11.2.4 Bal	Grote vos
2-5 km	§11.2.3 Bal	-
	§11.2.4 Bal	Grote weerschijnvlinder

- + Bruin blauwtje is een vrij schaarse standvlinder die voorkomt in een afwisseling van begroeide terreinen (schrane, kruidrijke, kalkgraslanden) en open, zandige grond. De waardplanten betreffen diverse soorten ooievaarsbek, met name kleine ooievaarsbek en gewone reigersbek.
- + Grote vos is een zeldzame en kwetsbare soort die voorkomt in vochtige, open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande bomen. De waardplanten van deze soort zijn vooral iep, maar ook zoete kers, populier en sommige wilgensoorten.
- + Grote weerschijnvlinder is een tot voor kort zeldzame (nu een niet bedreigde) standvlinder die voorkomt in oudere, vochtige loofbossen, wilgenbroekbossen of groepen samenhangende bosjes in beekdalen. De waardplant van deze soort is vooral boswilg, soms grauwe wilg.
- + Iepenpage is een zeldzame soort die op verschillende locaties in Nederland voorkomt bij iepen in bossen, bosranden, parken en grotere tuinen. De waardplanten van deze soort zijn diverse iepen zoals gladde iep, ruwe iep en sommige cultivars.
- + Teunisbloempijlstaart is een zeldzame soort die voorkomt in open plekken in vochtige bossen, bosranden en warme open plaatsen. De waardplanten zijn wilgenroosje, teunisbloem, bastaardwederik en kattenstaart.

In het droge, kleinschalige en grotendeels bestraatte projectgebied ontbreken de geschikte habitats en de geschikte waardplanten voor deze en andere beschermde vlinders. Daarom is het voorkomen van voortplantingshabitat van beschermde vlindersoorten en Amsterdamse beleidssoorten uitgesloten.

5.7 Libellen

In Tabel 7 staan de beschermde libellen aangeduid die uit het literatuuronderzoek naar voren komen.

Tabel 7. De waargenomen beschermde libellen, hun beschermingsstatus en afstand van het projectgebied (NDFP, 2025; Vlinderstichting, 2025; Bos et al. 2006).

Afstand	Beschermingsregime	Soort(en)
<1 km	§11.2.3 Bal	-
	§11.2.4 Bal	-
	Amsterdamse beleidssoort	-
1-2 km	§11.2.3 Bal	Gevlekte witsnuitlibel
	§11.2.4 Bal	-
2-5 km	§11.2.3 Bal	Sierlijke witsnuitlibel
	§11.2.4 Bal	Kempense heidelibel

Libellen zijn afhankelijk van oppervlaktewater; larven leven namelijk in het water en libellen zetten hier hun eitjes in af. Binnen het projectgebied is geen permanent oppervlaktewater aanwezig en daardoor ontbreekt het aan geschikt voortplantingshabitat voor libellen. Het voorkomen van beschermde libellen in het projectgebied is derhalve uitgesloten.

5.8 Kevers en weekdieren

Volgens de gegevens van de NDFP (2025) en EIS Nederland (2025) komen geen beschermde kevers en weekdieren voor in de omgeving van het projectgebied. Voor de beschermde kevers en weekdieren zijn weinig verspreidingsgegevens bekend, daarom wordt in deze paragraaf van alle beschermde kevers en weekdieren beoordeeld of ze in het projectgebied kunnen voorkomen.

- + Vliegend hert (§11.2.4 Bal) komt voor in (oude) eikenbossen.
- + De beschermde houtkevers; vermiljoenkever, heldenbok en juchtleerkever (alle §11.2.3 Bal) zijn afhankelijk van oude of holle vrijstaande bomen of (natte) gebieden met veel dood hout.
- + De beschermde waterkever gestreepte waterroofkever (§11.2.3 Bal) is voor het voorkomen afhankelijk van sloten en kanalen met helder water, zeer spaarzame of afwezige drijvende en onderwatervegetatie en komt vooral voor in laagveengebieden. De brede geelgerande waterroofkever (§11.2.3 Bal) komt in Nederland alleen voor in enkele vennen in Drenthe met helder water, blad op de bodem en de aanwezigheid van grote kokerjuffers.
- + De aquatische slakkensoort platte schijfhoren (§11.2.3 Bal) is afhankelijk van de aanwezigheid van heldere, schone wateren met waterplanten. Bataafse stroommossel (§11.2.3 Bal) is een soort die voorkomt in stromend water (rivieren of beken). Deze soort is al 50 jaar niet meer waargenomen in Nederland.

Bovenstaande habitats komen in het projectgebied niet voor. De aanwezigheid van deze soorten is derhalve uitgesloten.

5.9 Amfibieën

In Tabel 8 staan de beschermde amfibieën aangeduid die uit het literatuuronderzoek naar voren komen.

Tabel 8. De waargenomen beschermde amfibieën, hun beschermingsstatus en afstand van het projectgebied (NDFP, 2025; RAVON, 2025; Creemers & Van Delft, 2009).

Afstand	Beschermingsregime	Soort(en)
<1 km	§11.2.3 Bal	
	§11.2.4 Bal	
	§11.2.4 Bal + Vrijstelling	Bruine kikker en gewone pad
1-2 km	§11.2.3 Bal	
	§11.2.4 Bal	
	§11.2.4 Bal + Vrijstelling	Bastaardkikker, kleine watersalamander en meerkikker
2-5 km	§11.2.3 Bal	Rugstreepad
	§11.2.4 Bal	Alpenwatersalamander
	§11.2.4 Bal + Vrijstelling	

In Amsterdam zijn geen wilde populaties Alpenwatersalamander bekend. Als waargenomen Alpenwatersalamanders in een omgeving zich kunnen handhaven als populatie, dan hebben de individuen toch een beschermingsstatus, ondanks dat zij zich buiten hun natuurlijk verspreidingsgebied bevinden.

Alpenwatersalamander, bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander zijn algemene en niet-kritische soorten, ze hebben geen uitgesproken voorkeur voor specifiek land-, overwinterings- of voortplantingshabitat en kunnen in een grote variatie aan leefgebieden voorkomen waaronder dorpen en steden.

- + Meerkikker is een zon- en warmteminnende soort die een voorkeur voor onbeschaduwde wateren en begroeiing op de oevers. De meerkikker prefereert rijk begroeide laaglandwateren met een neutrale of zwak-basische pH in een waterrijke omgeving, zoals bijvoorbeeld polders en rivierdalen. Overwintering vindt vrijwel altijd plaats in het water. Hiervoor worden vaak langzaam stromende wateren en beken opgezocht, maar ook stilstaande wateren worden gebruikt.
- + Rugstreepad leeft op het land in muizenholletjes, onder tegels, pallets en rommel, of diep ingegraven in zand. Het is een pionierssoort van hoog-dynamische gebieden en komt onder andere voor in duinen en ruderaal terreinen op zonnige plekken met weinig vegetatie. Voor de voortplanting is de rugstreepad afhankelijk van ondiepe wateren die vrij snel opwarmen. Vaak wordt gebruik gemaakt van tijdelijke poeltjes en plassen, maar ook slotjes en vennen kunnen geschikt zijn. Een voorwaarde is wel dat het water niet zuurder is dan pH 5. Brak water wordt getolereerd.

In het projectgebied is geen oppervlaktewater aanwezig en daardoor ontbreekt het aan voortplantingshabitat voor amfibieën. Het projectgebied is wel geschikt als land- en

overwinteringshabitat voor algemene en niet-kritische soorten. Bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander kunnen zich verschuilen tussen de boomwortels, in de haag of onder de grond in muizenholen.

Voor meerkikker ontbreekt het in het projectgebied aan oppervlaktewater waardoor er geen geschikt overwinteringsgebied aanwezig is. Voor rugstreeppad ontbreekt het binnen het projectgebied aan open zand en kleine ondiepe wateren of plassen. Daarnaast is het projectgebied vanwege de vele grote wegen (waaronder de A10), de spoorwegen en de bestrating door het gehele gebied onbereikbaar voor kolonisatie van de rugstreeppad. De waarnemingen van de Alpenwatersalamander betreffen een populatie in het oosten van Amsterdam. Gezien de afstand van het projectgebied en dat er verschillende grote, druk begaande wegen (waaronder de A10) tussen deze populatie en het projectgebied liggen, kan het voorkomen van deze soort worden uitgesloten.

Effectbeoordeling

Bij het verwijderen van de bomen kan mogelijk het land- en overwinteringshabitat van bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander worden vernietigd en individuen worden verwond of gedood.

Mitigerende maatregelen

Voor bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander geldt bij ruimtelijke ingrepen in provincie Noord-Holland een vrijstelling van de verbodsbepalingen van het Bal onderdeel van de Omgevingswet. Wel gelden de zorgplichten, zie kader in hoofdstuk 1. Daarnaast is er een meldingsplicht, de melding dient digitaal ingediend te worden bij ODNHN. In het kader van de zorgplicht dient het verwijderen van bomen waar amfibieën voorkomen, plaats te vinden in de periode buiten de overwinteringsperiode van deze soorten. De overwinteringsperiode duurt van 1 november – 15 maart. Bij het verwijderen van de vegetatie, struweel en takken dient in één richting gewerkt te worden, zodat individuen kunnen vluchten.

5.10 Reptielen

In Tabel 9 staan de beschermde reptielen aangeduid die uit het literatuuronderzoek naar voren komen.

Tabel 9. De waargenomen beschermde reptielen, hun beschermingsstatus en afstand van het projectgebied (NDFF, 2025; RAVON, 2025; Creemers & Van Delft, 2009).

Afstand	Beschermingsregime	Soort(en)
< 1 km	§11.2.3 Bal	-
	§11.2.4 Bal	-
1-2 km	§11.2.3 Bal	-
	§11.2.4 Bal	Ringslang
2-5 km	§11.2.3 Bal	Muurhagedis
	§11.2.4 Bal	-

- + Muurhagedis komt voor op warme, stenige plekken, zoals rotswanden, muren en gebouwen. De muurhagedis komt van nature uitsluitend rond Maastricht voor.

Tegenwoordig komt de soort op steeds meer plekken voor door het uitzetten van individuen.

- + Ringslang is een watergebonden soort die veel ruimtelijke variatie nodig heeft zoals bladhopen en struweel. Naast waterrijke gebieden komt de soort ook voor in bos en heide. Voor de ei-afzet is de ringslang afhankelijk van warme, vochtige plekken zoals bladhopen.

Het ontbreekt binnen het projectgebied aan geschikt habitat voor deze en andere reptielen. Deze soorten komen met name voor in bos- en natuurgebieden met voldoende water, dekkingbiedende elementen en structuur. De muurhagedis betreft een enkel individu dat in het zuidoosten van Amsterdam is waargenomen. De A4, de A10 en verschillende andere grote wegen die tussen deze locatie en het projectgebied liggen, vormen een barrière voor deze soort. Het voorkomen van beschermde reptielensoorten in het projectgebied is derhalve uit te sluiten.

5.11 Vissen

In Tabel 10 staan de beschermde reptielen aangeduid die uit het literatuuronderzoek naar voren komen.

Tabel 10. De waargenomen beschermde reptielen, hun beschermingsstatus en afstand van het projectgebied (NDFP, 2025; RAVON, 2025; Creemers & Van Delft, 2009).

Afstand	Beschermingsregime	Soort(en)
< 1 km	§11.2.3 Bal	-
	§11.2.4 Bal	-
	ABS	Rivierdonderpad
1-2 km	§11.2.3 Bal	-
	§11.2.4 Bal	-
2-5 km	§11.2.3 Bal	-
	§11.2.4 Bal	-

- + Rivierdonderpad komt voor in rivieren, beken, meren, kanalen, vaarten en sloten. Het is een typische bodemvis die voorkomt in ondiepe, zuurstofrijke, snelstromende beken of andere grote wateren. Structuurrijk substraat is van belang voor voedsel en schuilgelegenheid.

Vanwege het ontbreken van permanent oppervlaktewater is het voorkomen van (beschermde) vissoorten in het projectgebied uit te sluiten.

5.12 Rode Lijst-soorten

In Tabel 11 staan de beschermde rode lijst soorten aangeduid die uit het literatuuronderzoek naar voren komen binnen een straal van 500 meter.

Tabel 11. De waargenomen beschermde Rode Lijst-soorten (NDFP, 2025).

Soortgroep	Soort(en)
Planten	Blauw walstro, bosaardbei, dodemansvingers, kamgras, ruige anjer, veldsalie, voorjaarsganzerik, wilde kievitsbloem en zacht vetkruid

Vogels	Goudplevier, grutto, keep, en visdief
--------	---------------------------------------

Planten

De rode lijst-plantsoorten die in de omgeving van het projectgebied voorkomen betreffen allen soorten die voorkomen op kalkrijke, vochtige en vaak voedselarme standplaatsen. Gezien de droge ligging van de projectgebieden naast een snelweg, kan het voorkomen van deze soorten worden uitgesloten.

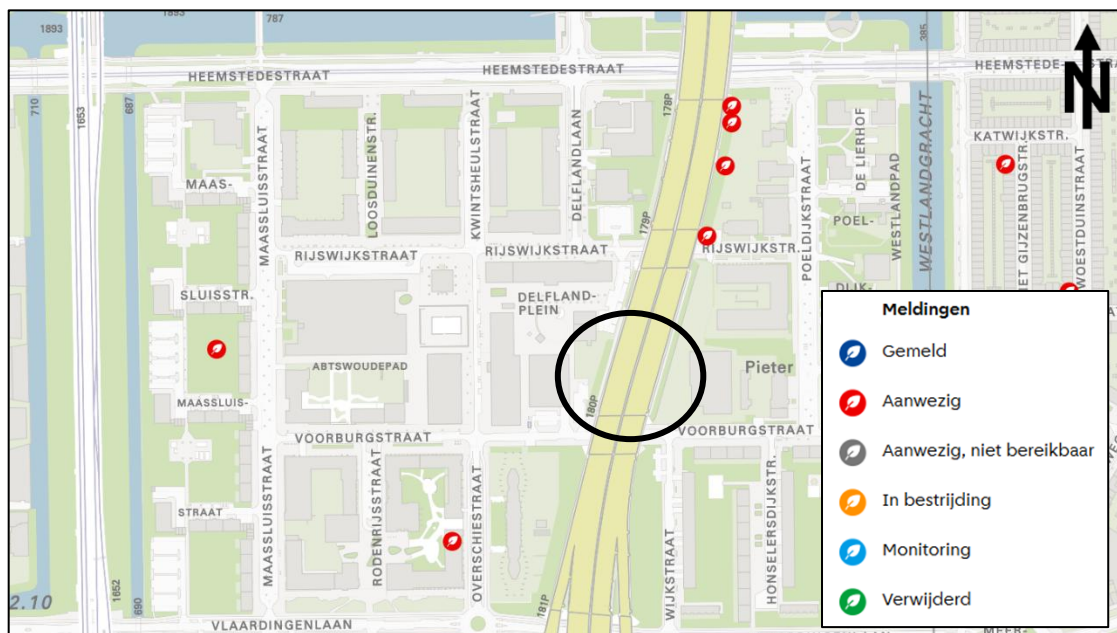
Vogels

De goudplevier, grutto en visdief zijn soorten die voorkomen in grote open of waterrijke gebieden. De keep komt voor in bossen, bosranden en struwelen en foerageert in akkers. Het ontbreken van voldoende groen en de vrijwel volledige bestrating in het projectgebied maken het ongeschikt leefgebied voor deze en andere rode lijst soorten. Het voorkomen van deze soort kan derhalve worden uitgesloten.

6 Risicosoorten

6.1 Aziatische duizendknopen

In het projectgebied zijn geen invasieve plantensoorten aangetroffen, zie Figuur 10. Net buiten het projectgebied, op circa 120 meter afstand, is door de Gemeente Amsterdam Japanse duizendknoop waargenomen. Door de werkzaamheden uit te voeren met schoon materiaal, materieel en schone grond wordt het verspreiden van invasieve exoten, zoals duizendknopen, naar het projectgebied voorkomen.

Figuur 10. Ligging projectgebied (zwart omlijnd) ten opzichte van bekende groeilocaties Aziatische duizendknopen (maps.amsterdam, 2025).

6.2 Overige invasieve planten

Tijdens het veldbezoek zijn geen overige invasieve plantensoorten aangetroffen in het projectgebied. Ondanks dat het veldbezoek buiten het groeiseizoen van planten is uitgevoerd, kan de aanwezigheid van overige invasieve plantensoorten worden uitgesloten, vanwege het ontbreken van dood materiaal van deze plantensoorten.

6.3 Dieren

In het projectgebied zijn geen risicodieren aangetroffen als de stadsduif. Voor eikenprocessierupsen zijn niet de juiste waardplanten aanwezig. Aangeraden wordt om in het projectgebied geen eiken aan te planten om het risico op vestiging van eikenprocessierups in het projectgebied te voorkomen.

7 Natuurinclusieve maatregelen

Diverse kansen zijn aanwezig om de ecologische waarde van de toekomstige situatie van het projectgebied te verbeteren.

Bomen verwijderen

Als bomen verwijderd dienen te worden ten behoeve van veiligheid, verbetering van de structuur van de bosschage of voor het beeld kan ervoor gekozen worden om de boom te kandelabereren of de stam te laten staan. Hierdoor zullen de bomen langzaam afsterven en nuttig zijn voor diverse soorten. Zo hebben diverse soorten kevers dood hout nodig om hun larven in te ontwikkelen. Ook kunnen holtes in de boom ontstaan die weer als nestlocatie van vogels of verblijfplaats van vleermuizen gebruikt kunnen worden.

Takkenrillen aanleggen na snoei

De takken die vrijkomen bij het snoeien, kandelabereren of kappen van bomen kunnen worden verwerkt in takkenhopen of takkenrillen, zie Figuur 10. Deze kunnen als verblijfplaatsen van diverse soorten marterachtigen, egel en muizen dienen. Ook kunnen amfibieën deze gebruiken als overwinteringshabitat. Om marters te stimuleren om in het projectgebied te vestigen kan een gedeelte van het projectgebied ontoegankelijk worden gemaakt voor honden.

Figuur 11. Takkenril langs een fietspad.

Ten slotte dienen de bomen met een omtrek van ≥ 31 cm én een hoogte van ≥ 130 cm is een kapvergunning noodzakelijk. Daarnaast dienen het aantal gekapte bomen elders te worden herplant volgens Gemeente Amsterdam. Hiervoor kan worden gekozen voor belangrijke straatboomsoorten van Amsterdam zoals de iep (gladde), linde (zomer), es, populier (zwarte, ratel), eik (zomer) en kastanje (witte paarden).

8 Conclusies en aanbevelingen

8.1 Beschermde gebieden

Gezien de kleinschalige aard van de voorgenomen werkzaamheden en de relatief grote afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (9,6 kilometer) is het uit te sluiten dat negatieve effecten ontstaan op Natura 2000-gebieden als gevolg van de voorgenomen plannen. Vanwege de kleinschalige aard van het project en de relatief grote afstand tot Natura 2000-gebieden, zijn negatieve effecten door stikstofuitstoot niet aannemelijk. Echter, negatieve effecten op Natura 2000-gebieden kunnen alleen worden uitgesloten middels een AERIUS-berekening.

Ten aanzien van het NNN hebben de voorgenomen plannen geen negatief effect tot gevolg op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN.

Gezien het projectgebied binnen de bebouwde kom valt, is er geen sprake van een beschermde houtopstand. Wel dient er een omgevingsvergunning (kapvergunning) aan te worden gevraagd voor bomen met een omtrek van ≥ 31 cm én een hoogte van ≥ 130 cm.

Door de kleinschalige aard van de voorgenomen plannen zijn negatieve effecten aan de Hoofdgroenstructuur uit te sluiten.

Het projectgebied bevindt zich in ecologisch structuur en bij het verwijderen van de bomen wordt deze structuur negatief aangetast. Er dient zo snel mogelijk bij de start van het project advies te worden gevraagd bij de stadsecoloog Ruimte & Duurzaamheid over het uitvoeren van het project. Bij dit project zijn geen mogelijkheden om bestaande knelpunten op te heffen.

De bomen in het projectgebied maken geen onderdeel uit van de hoofdbomenstructuur van Amsterdam, en tevens bevat het projectgebied geen oppervlaktewater en er is dan ook geen sprake van KRW-oppervlaktewater. Negatieve effecten op hoofdbomenstructuur en KRW-oppervlaktewateren zijn daarmee uitgesloten.

8.2 Beschermde soorten

In het projectgebied komen mogelijk verschillende soorten voor die zijn beschermd onder paragrafen 11.2.2, 11.2.3 en 11.2.4 van het Besluit activiteiten leefomgeving, onderdeel van de OW. Het is uit te sluiten dat in het projectgebied beschermde vlinders, libellen, kevers, weekdieren, vissen en reptielen voorkomen. Wel gelden voor alle aanwezige soorten in het projectgebied de zorgplichten, zie kader in hoofdstuk 1. Tabel 12 geeft een overzicht van de mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten in de omgeving van het projectgebied.

Soorten van paragraaf 11.2.2 van het Bal

De bomen in het projectgebied kunnen mogelijk dienen als nestgelegenheid voor algemene broedvogels. Het verwijderen van de bomen dient daarom plaats te vinden buiten het broedseizoen en wanneer er geen broedgeval aanwezig is.

Verder is het projectgebied tijdens de werkzaamheden ongeschikt als foerageergebied voor vogels, maar is in de omgeving voldoende alternatief. Na afronding van de werkzaamheden is het projectgebied weer geschikt als foerageergebied voor vogels.

Soorten van paragraaf 11.2.4 van het Bal

Het projectgebied maakt mogelijk onderdeel uit als foerageergebied voor verschillende vleermuissoorten. Vanwege de kleine omvang en voldoende alternatief in de omgeving van het projectgebied, kan echter worden uitgesloten dat het projectgebied essentieel foerageergebied is. Ook kan het projectgebied dienen als vliegroute voor verschillende vleermuissoorten, echter zullen de bomen die worden verwijderd hier geen onderdeel van uitmaken. Wel dienen maatregelen te worden genomen om te voorkomen dat deze vleermuizen worden verstoord door licht tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden.

Soorten van paragraaf 11.2.4 van het Bal

In het projectgebied kunnen mogelijk algemene spits-, woel- en ware muizensoorten en algemene niet-kritische amfibieën schuilen. Wanneer de bomen in het gebied verwijderd worden, kunnen individuen worden gedood of gewond raken. Van belang is dat de bomen in één richting worden verwijderd zodat individuen kunnen vluchten. Tevens dient gewerkt te worden buiten de overwinteringsperiode van amfibieën (1 november- 15 maart).

Het projectgebied kan mogelijk onderdeel uitmaken van migratieroutes voor marterachtigen. Bij het verwijderen van de bomen zal echter geen negatief effect op het functioneren van het projectgebied als migratieroute optreden.

Amsterdamse beleidsoorten

Mogelijk kan tijdens de werkzaamheden brede wespenorchis worden verwijderd of beschadigd raken. In directe omgeving is genoeg geschikt habitat. Voor brede wespenorchis is redelijkerwijs geen mitigerende maatregelen te vragen van de opdrachtgever.

Tabel 12. Overzicht mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten in de omgeving van het projectgebied.

Soort(groep)	Bescherming	Functie projectgebied	Mogelijk effect	Vergunning nodig	Maatregelen
Vogels	§11.2.2 Bal (niet jaarrond beschermd nest)	Nestgelegenheid	Ja	Nee, mits maatregelen worden uitgevoerd	Snoeien en kappen wanneer geen broedgeval aanwezig is en buiten broedseizoen
Vogels	§11.2.2 Bal	Foerageergebied	Nee	-	-
Vleermuizen	§11.2.3 Bal	Migratieroute en foerageergebied	Nee	-	Overdag werken
Marterachtigen	§11.2.4 Bal	Migratieroute en foerageergebied	Nee	-	-
Algemene spits-, woel- en ware muizen.	§11.2.4 Bal	(Onderdeel van) Leefgebied	Ja	Nee, algehele vrijstelling	i.v.m. zorgplicht bij het verwijderen van de bomen één kant op werken

Soort(groep)	Bescherming	Functie projectgebied	Mogelijk effect	Vergunning nodig	Maatregelen
Bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander	§11.2.4 Bal	Land- en overwinterings-habitat	Ja	Nee, algehele vrijstelling	Melden bij ODNHN, werken buiten overwinteringsperiode i.v.m. zorgplicht en bij het verwijderen van vegetatie één kant op werken
Brede wespenorchis	ABS	Mogelijke groeiplaats	Ja	Nee	-

8.3 Maatregelen

De ontwikkelingen in het projectgebied leiden mogelijk tot een overtreding van de Omgevingswet. Voor algemene spits, woel en ware muizen, algemene amfibieën, vleermuizen en vogels kan dit voorkomen worden door het nemen van mitigerende maatregelen.

Mitigerende maatregelen

- + Werkzaamheden te allen tijde in één richting uitvoeren zodat individuen kunnen vluchten.
- + Werkzaamheden overdag uitvoeren om verstoring op foeragerende en passerende vleermuizen te voorkomen.
- + Werkzaamheden uitvoeren in de periode 1 augustus tot 1 november en wanneer geen broedgeval aanwezig is. Op deze manier wordt rekening gehouden met het broedseizoen van vogels en met mogelijk overwinterende amfibieën.

Nader onderzoek

- + Om te bepalen dat er stikstofdepositie plaatsvindt en de hoeveelheid hiervan vast te stellen dient een AERIUS berekening te worden uitgevoerd.

8.4 Risicosoorten

In het projectgebied zijn geen invasieve plantensoorten aangetroffen. Door de werkzaamheden uit te voeren met schoon materieel en schone grond wordt het verspreiden van invasieve exoten naar het projectgebied voorkomen.

8.5 Natuurinclusieve maatregelen

De ecologische waarde van het projectgebied kan worden vergroot door bij boomverwijdering dood hout te behouden en snoeihout te verwerken in takkenrillen, waardoor leef- en overwinteringshabitat ontstaat voor uiteenlopende diergroepen. Daarnaast dienen bomen die worden verwijderd elders te worden herplant met passende, ecologisch waardevolle straatboomsoorten.

Bronnen

Literatuur

- + Bos F., Bosveld, M., Groenendijk, D., van Swaay, C., Wynhoff, I., & De Vlinderstichting. (2006). *De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea)* (Nederlandse Fauna 7). Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland.
- + Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J., Buys, J.C., & Zoogdierverseniging. (2016). *Atlas van de Nederlandse zoogdieren* (Natuur van Nederland 12). J. van Tol (Naturalis Biodiversity Center), R. Kleukers (EIS kenniscentrum insecten en andere ongewervelden) & B. van der Hoorn (Naturalis Biodiversity Center)
- + Creemers, R.C.M., van Delft, J.J.C.W., & RAVON. (2009). *De amfibieën en reptielen van Nederland* (Nederlandse Fauna 9). Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis & European Invertebrate Survey Nederland.
- + Kranenbarg, J., Herder, J.E., van Emmerik, W.A.M., Groen, M. (2022). *Visatlas van Nederland*. RAVON, Sportvisserij Nederland, Noordboek.
- + Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie. (2002). *De Nederlandse libellen (Odonata)* (Nederlandse Fauna 4). J. Krikken (Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis).

Internet

- + Bij12. (2025). *Kennisdocumenten Soorten – Natuurbescherming*. www.bij12.nl/onderwerp/natuurinformatie/kennisdocumenten-soorten-natuurbescherming
- + De NDFF Verspreidingsatlas. (2025). *NDFF Verspreidingsatlas*. www.verspreidingsatlas.nl
- + De Vlinderstichting. (2025). *De Vlinderstichting*. www.vlinderstichting.nl
- + EIS Kenniscentrum insecten en andere ongewervelden. (2025). *EIS kenniscentrum*. www.eis-nederland.nl
- + Gemeente Amsterdam. (2025). *Interactieve kaarten*. <https://maps.amsterdam.nl/>
- + Gemeente Amsterdam. (2023). *Ontheffing en activiteitenplan iepenpage*. <https://openresearch.amsterdam.nl/page/102146/ontheffing-en-activiteitenplan-iepenpage>
- + Observation International. (2025). *Waarneming.nl*. www.waarneming.nl
- + PDOK. (2025). PDOK Viewer. <https://app.pdok.nl/viewer/#x=160000.00&y=455000.00&z=3.0000&background=BRT-A%20standaard&layers=>
- + RAVON. (2025). *RAVON*. www.ravon.nl
- + Stichting NDFF. (2025). Nationale Databank Flora en Fauna. Geraadpleegd op 17 december 2025 van www.ndff-ecogrid.nl
- + Zoogdierverseniging. (2025). *Zoogdierverseniging*. www.zoogdierverseniging.nl

Bijlagen

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

Omgevingswet

In Nederland is de bescherming van natuurwaarden sinds 1 januari 2024 geregeld in de Omgevingswet. Deze wet regelt de bescherming van de fysieke omgeving, en daaronder vallen beschermde natuurgebieden, leefgebieden van beschermde soorten en houtopstanden. Deze wet combineert een groot aantal wetten, waaronder de Wet natuurbescherming die sinds 2017 van kracht was. De bescherming van het Natuurnetwerk Nederland is geconcretiseerd in de omgevingsverordeningen van de provincies.

Zorgplicht voor eenieder Art. 1.6 van OW

Eenieder draagt voldoende zorg voor de fysieke leefomgeving.

Eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat diens activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de fysieke leefomgeving, is verplicht:

- + alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen,
- + voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken,
- + als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

Het is verboden een activiteit te verrichten of na te laten, als door het verrichten of nalaten daarvan aanzienlijke nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving ontstaan of dreigen te ontstaan.

Specifieke zorgplichten: Art. 11.6, 11.27 en 11.116 van BaI

Voor alle in het wild levende planten en dieren en hun leefgebieden/habitats, Natura 2000- gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden, en houtopstanden kent de Omgevingswet een specifieke zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor het behoud van beschermde natuurwaarden. Deze worden behandeld in onderstaande kopjes.

Soortbescherming

Op het gebied van soortbescherming is het uitgangspunt van de Omgevingswet dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan middels een vergunning; het 'nee, tenzij-principe'. De Omgevingswet kent de volgende drie categorieën beschermde soorten (zie tabel 1):

1. Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Europese Vogelrichtlijn;
2. Soorten, niet vogels zijnde, van de Europese Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt;
3. 'Andere soorten', waaronder soorten die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor een vergunning voor het overtreden van de verboden. De verbodsbepalingen voor vogels en overige Europese soorten (categorie 1 en 2) zijn letterlijk overgenomen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere, 'nationaal' beschermde soorten (categorie 3) gelden

verbodsbepalingen die geïnspireerd zijn op de Habitatrictlijn, maar in sommige opzichten minder streng zijn. In tabel 1 zijn de verbodsbepalingen per regime weergegeven.

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een vergunning moet aan drie criteria zijn voldaan:

- + Er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- + Er moet sprake zijn van een in de wet genoemd belang. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn, zoals ruimtelijke ontwikkeling, volksgezondheid of openbare veiligheid;
- + De activiteit geen afbreuk doet aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een vergunning worden verleend. Voor een aantal handelingen is bovendien vrijstelling mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Tabel 1. Verbodsbepalingen per categorie beschermde soorten

Categorie 1 §11.2.2 Bal	Categorie 2 §11.2.3 Bal	Categorie 3 §11.2.4 Bal
Art 11.37 Lid 1 a Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	Art 11.46 Lid 1 a Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 11.54 Lid 1 a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 11.37 Lid 1 b Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 11.46 Lid 1 b Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Art 11.54 Lid 1 b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 11.37 Lid 1 c Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 11.46 Lid 1 c Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Art 11.54 Lid 1 c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen
Art 11.37 Lid 3 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 11.46 Lid 1 d Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	
	Art 11.46 Lid 1 e Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	

Specifieke zorgplicht voor flora- en fauna-activiteiten

Een flora- en fauna-activiteit is een activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten.

Degene die een activiteit verricht (flora- en fauna-activiteit) en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de natuurbescherming is verplicht:

- + alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;

- + voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
- + als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

De zorgplicht houdt ook in dat voorafgaand aan een flora- en fauna-activiteit onderzoek gedaan moet worden naar het voorkomen van beschermde soorten, inclusief Rode Lijst-soorten. Als negatieve effecten op deze soorten niet uitgesloten kunnen worden dient nagegaan te worden welke effecten kunnen optreden. Preventieve maatregelen dienen te worden genomen en gecontroleerd of deze het beoogde effect hebben. Als dit niet het geval is dienen passende herstelmaatregelen te worden getroffen. Naast bovengenoemde verplichtingen is men ook verplicht om bij dieren onnodig lijden te voorkomen.

Natura 2000

Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. In deze Natura 2000-gebieden worden bepaalde dieren, planten en hun natuurlijke leefomgeving beschermd om de biodiversiteit (soortenrijkdom) te behouden. De Europese Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn bestaan uit soortenbescherming en gebiedsbescherming. Alle EU-lidstaten wijzen beschermde gebieden aan voor specifieke soorten en hun leefgebied. De onder beide richtlijnen aangewezen beschermde gebieden vormen het Natura 2000-netwerk.

In Nederland is de bescherming van de Natura 2000-gebieden verankerd in de Omgevingswet. De Europese verplichtingen tot gebiedsbescherming uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn zijn in deze wet geïmplementeerd. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale gebieden.

Bij Natura 2000-gebieden vormen de instandhoudingsdoelstellingen die voor een gebied in een aanwijzingsbesluit zijn geformuleerd een belangrijk aanknopingspunt voor de bescherming van de habitattypen en habitatrichtlijn- en vogelrichtlijnsoorten in een gebied. De wet bepaalt dat activiteiten die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstorend effect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden zonder vergunning. Dergelijke activiteiten heten Natura 2000-activiteiten en behelzen het realiseren van een project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied.

Specifieke zorgplicht voor Natura 2000-activiteiten

Degeene die een activiteit verricht (Natura 2000-activiteit) en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de natuurbescherming en het beschermen van landschappelijke waarden, is verplicht:

- + alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
- + voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
- + als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

De zorgplicht houdt ook in dat voorafgaand aan een Natura 2000-activiteit onderzoek gedaan moet worden naar de instandhoudingsdoelstellingen, leefgebieden en habitats.

Indien een Natura 2000-activiteit verslechterende of significant verstorende gevolgen voor een Natura 2000-gebied veroorzaakt, kan het bevoegd gezag (Minister voor natuur en stikstof) een maatwerkvoorschrift stellen of beslissen op een aanvraag om toestemming om een gelijkwaardige maatregel te treffen. Dit geldt ook voor bijzondere nationale natuurgebieden.

Natuurnetwerk Nederland

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Door verbindingen tussen natuurgebieden te maken, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden over meer gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. In grotere natuurgebieden kunnen gemiddeld genomen meer soorten planten en dieren leven. Het Natuurnetwerk Nederland is een netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. De provincies zijn verantwoordelijk voor de realisatie van het NNN.

Het Rijk heeft de bescherming van het NNN vastgelegd in de Omgevingswet en het Besluit Kwaliteit Leefomgeving (BKL). Provincies moeten op grond van het BKL het NNN aanwijzen en begrenzen in provinciale verordeningen. In deze verordeningen moeten ook de regels en wezenlijke kenmerken en waarden van de gebieden zijn vastgelegd.

Het doel van de planologische bescherming van het NNN is om het netwerk van natuurgebieden te beschermen tegen negatieve effecten van ruimtelijke ingrepen. Dat betekent niet dat ontwikkelingen zoals woningbouw en bedrijvigheid, verboden zijn.

De bescherming van het NNN vindt plaats door het 'nee, tenzij-principe'. Dit houdt in dat een project binnen het natuurnetwerk Nederland geen nadelige gevolgen kan hebben voor de wezenlijke kenmerken en waarden van het natuurnetwerk, tenzij verzekerd is dat deze gevolgen tijdig worden gecompenseerd, zodanig dat de kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het natuurnetwerk behouden blijven.

Houtopstanden

De Omgevingswet heeft tot doel om houtopstanden (bos, bomenlanen, houtwallen, struikhagen en dergelijke) te beschermen. De Wet werkt vanuit het principe dat het areaal houtopstanden in Nederland behouden moet blijven. Zodra in het kader van ruimtelijke ontwikkeling houtopstanden verwijderd worden, moet het worden herplant.

Houtopstand: zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend.

Vellen: rooien of verrichten van andere handelingen die de dood of ernstige beschadiging van een houtopstand tot gevolg kunnen hebben.

Herbeplanten: door aanplant, bezaaiing of natuurlijke verjonging of op andere wijze realiseren van een nieuwe houtopstand.

De bescherming geldt niet voor de volgende houtopstanden:

- + Houtopstanden binnen de bebouwingscontour houtkap (de gemeente moet in het omgevingsplan de bebouwingscontour houtkap aanwijzen (artikel 5.165b uit BKL)). Dat komt er ongeveer op neer dat de rijksregels alleen gelden voor houtopstanden buiten stedelijk gebied
- + Bomen en struiken die specifiek voor het oogsten van fruit, noten of vruchten zijn geteeld
- + Houtopstanden die windschermen om boomgaarden vormen
- + Naaldbomen die duidelijk bedoeld zijn als kerstbomen én niet ouder zijn dan 20 jaar
- + Kweekgoed
- + Populieren of wilgen van:
  - Wegbeplantingen
  - beplantingen langs waterwegen,

- eenrijige beplantingen langs landbouwgronden
- + Het dunnen van een houtopstand om de groei van de overblijvende houtopstand te bevorderen. Bijvoorbeeld als onderdeel van het reguliere onderhoud van de houtopstand.
- + Beplantingen die bestaan uit populieren, wilgen, essen of elzen en duidelijk bedoeld zijn voor de productie van houtige biomassa onder de volgende voorwaarden:
  - Het oogsten vindt minstens 1 keer per 10 jaar plaats.
  - De beplantingen bestaan uit minstens 10.000 stoven per ha per beplantingseenheid.
  - Een beplantingseenheid moet bestaan uit aaneengesloten beplanting zonder doorsnijding door meer dan 2 m brede onbeplante stroken.
  - De beplantingen zijn aangelegd na 1 januari 2013.
- + Houtopstanden met een oppervlakte van minder dan 10 are. Het gaat hier om de oppervlakte van de totale houtopstand dus niet alleen van het te vellen deel.
- + Houtopstanden die bestaan uit een rijbeplanting van maximaal 20 bomen (gerekend over het totaal aantal rijen). Het gaat hier om het aantal bomen in rijbeplanting van de totale houtopstand dus niet alleen het aantal te vellen bomen.

Als geen van bovenstaande situaties van toepassing is, gelden de rijksregels. Dan is het verboden een (deel van een) houtopstand te vellen zonder eerst een melding te doen. De melding dient uiterlijk 4 weken en niet eerder dan één jaar voor het vellen te worden gedaan (artikel 11.126, Bal) bij het Omgevingsloket.

Als een (deel van een) houtopstand verloren is gegaan (ook bij storm of brand), dan geldt een herplantplicht (artikel 11.129, Bal). Herbeplanting moet op een bosbouwkundig verantwoorde wijze, en binnen 3 jaar na het vellen plaatsvinden. Het is verplicht om beplanting die niet binnen 3 jaar gaat groeien, te vervangen. Verder moet het herbeplanten op dezelfde grond als het vellen plaatsvinden. Uitzonderingen hierop gelden in de volgende gevallen:

- + Het periodiek vellen van griend- of hakhout.
- + Het vellen is voor het uitvoeren van een instandhoudingsmaatregel of passende maatregel.
- + Het vellen is voor het uitvoeren van maatwerk dat preventieve of herstelmaatregelen voorschrijft die nodig zijn om de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied te bereiken.
- + Het vellen is voor het uitvoeren van een maatwerkvoorschrift dat verbonden is aan een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit of flora- en fauna-activiteit.
- + Het vellen is voor het uitvoeren van regels over vergunningvrije Natura 2000-activiteiten of flora- en fauna-activiteiten in de Omgevingsregeling of omgevingsverordening.
- + Het vellen is voor de aanleg en het onderhoud van brandgangen op natuurterreinen.
- + Het vellen en herbeplanten vindt aantoonbaar plaats volgens een gedragscode.
- + Het vellen dat voldoet aan alle volgende voorwaarden:
  - Het is een activiteit van nationaal belang of hangt daarmee samen. Het Omgevingsbesluit geeft aan welke activiteiten van nationaal belang zijn (artikel 4.12, Omgevingsbesluit).
  - Het gaat om een houtopstand die niet is aangeplant vanwege een herbeplantingsplicht (van het Bal, de Wet natuurbescherming of de Boswet).
  - De minister van LNV heeft in het verleden een kennisgeving ontvangen (en dat bevestigt) voor het aanleggen van de houtopstand. Die kennisgeving moet het tijdstip en de plaats van de (destijds aan te leggen) houtopstand aangeven. Uit de kennisgeving moet ook blijken dat het om tijdelijke houtopstand gaat waarvan het vellen (in z'n geheel) zal plaatsvinden binnen 40 jaar na dat tijdstip.

De provincie en het Rijk kunnen maatwerkregels of -voorschriften opstellen (onder voorwaarden) waardoor de meldingsplicht vervalt. Tevens kan de gemeente aanvullende eisen stellen aan kap en herplant.

Specifieke zorgplicht voor Vellen en herplanten houtopstanden

Degene die een activiteit verricht die houtopstanden betreffen en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor het beschermen van landschappelijke waarden en de instandhouding van bosareaal, is verplicht:

- + alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
- + voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
- + als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.